

določila (§ 158. odst. 3.), se nanj ne ozirata, ampak pravita — tako tudi uradni formular št. 28. — naj nasprotnik samo po §-u 164. izposluje obnovitev postopanja proti zakonitim zastopnikom.

Nemški državni civilno-pravdni red, po katerem so posneta določila o pretrganji in obnovitvi postopanja, nima v odnosnem §-u 219. nikakega, odstavku 3. §-a 158. civ. pr. r. podobnega predpisa. Le-oni se glasi proti koncu: »... , teda se s postopanjem pretrga, dokler zakoniti zastopnik ali novij zakoniti zastopnik ne obvesti nasprotnika, da je postavljen za zastopnika, ali dokler nasprotnik zastopniku ne naznani, da namerava postopanje nadaljevati.« S tem naznanilom je po §-u 191. drž. civ. pr. r. seveda moči združiti povabilo, toda to ni povabilo na vmesni spor, ampak povabilo na razpravo o glavni stvari.

Sklepi shoda odposlancev avstrijskih odvetniških zbornic.

(Konec.)

IV. Sklepi glede odmerjanja stroškov.

(Poročevalec dr. A. Weishut.)

Zbor odposlancev avstrijskih odvetniških zbornic izjavlja:

1. Kedar se odvetnikom določajo stroški, se posebno na višjih inštancah le izjemoma ozira na eksistenčne pogoje stanu; mnogi sodniki ne upoštevajo prememb, ki so nastale z novim postopanjem tudi v odvetnikovem delovanju. Ako se odmerja nagrada le na podlagi časa, ki se na razpravi prebije, ne more biti njegov težavni in odgovorni posel nikoli primerno poplačan. Temveč vpoštevati je poleg pripravljanja in režije tudi dolgotrajne študije, skrb za starost, invaliditeto ter rodbino, in ozirati se je na splošno stališče odvetništva.

2. Delu avstrijskih odvetnikov se popolnoma neutemeljeno odreka skoraj vsaka cena, kajti zneski stroškov, ki so se doslej določali v pravnih za velike svote ali zelo važne življenj-

ske interese, se zelo razlikujejo od onih, ki se v drugih kulturnih deželah določajo po zakonu ali pa po običaji.

3. Intervencijo odvetnika je v vsakem slučaju pripoznati, da je za iskanje pravice potrebna. Stroški se smejo, češ da za primerno iskanje in branjenje pravic niso potrebni, le črtati, ako je moral odvetnik nepotrebno pravdnega in eksekucijskega dejanja uvideti že tedaj, ko je dejanje vršil.

4. Stalna delegacija naj razmotriva, kako bi se razširila pristojnost odborov odvetniških zbornic za odmerjanje stroškov.

Gledati je, da se razveljavita dvorni dekret od 4. oktobra 1833 zb. pr. zak. št. 2633 in čl. V. uvodnega zakona k civilnopravdnemu redu, v kolikor more tudi stranka predlagati likvidiranje odvetniških pristojbin.

5. Stalna delegacija naj deluje na to, da stroškov ne bo odmerjal sodnik. V to svrhu je treba, brez kvare za pravico prostega dogovora glede stroškov, gledati, da se doseže odvetniški pristojbinski red za sporne stvari oziraje se na sklep zbora odposlancev iz l. 1897. in v sporazumljenju z zastopniki odvetniškega stanu.

6. Nezakonito in nepravično je, če se stroški predlogov ne pripoznavajo radi tega, ker se dajo le-ti združiti, in če se ne ozira na razloge za zakonito dopuščeno ločitev zahtevkov, katero utemeljujejo v mnogih slučajih jako važni, čeprav ne vedno očitni interesi strank.

7. Vsak odvetnik je upravičen podati svojo likvidacijo stroškov v dveh izvodih, in sodišče je dolžno odvetniku vrniti drugi izvod, iz katerega je razvidno, kako se je odmerilo.

V. Sklepi glede delokroga odvetnikov.

(Poročevalec dr. J. Ofner.)

Zbor odposlancev avstrijskih odvetniških zbornic izjavlja:

1. Ne strinja se s častjo odvetniškega stanu, da se izključuje njegovo posredovanje na katerem koli polju pravovarstva. To nasprotuje občni pravici zastopanja, ki jo daje odvetnikom § 8. odvetniškega reda, in je ob jednom na kvar prebivalstvu, ki išče pravic.

2. Treba je zahtevati, da se odvetniki pripuščajo k obrtnim sodiščem in tudi da bodo vsi v imenik vpisani zagovorniki mogli neomejeno zagovarjati v vojaškokazenski pravdi.

3. Pravico zastopanja po odvetniku v upravnem postopanju je priznati v največji meri in za važnejše vrste stvari, posebno za pravne pomočke je ustanoviti prisilno odvetniško zastopanje.

4. Predno se upravno postopanje popolnoma preosnuje, je treba skrbeti, da se pravica zaslišanja v obče prizna, da se vzlasti strankam in odvetnikom dovoli pregledati vse spise, da bodo odločbe političnih oblastev obrazložene in da se bodo, kadar stranko zastopa odvetnik, temu dostavljale.

Dokazovanje naj se omogoči s tem, da se upravnim oblastvom naloži, naj uradoma naprosijo sodišča za provedbo ponudjenih relevantnih dokazov po pričah in zvedencih.

5. Pravno oskrbovanje državnega premoženja in drugih, glede zastopanja jednako postavljenih imovin naj se izroči odvetnikom, namestu finančni prokuraturi.

6. V stvareh, za katere je v sporih predpisano zastopanje odvetniško, naj bodo upravičeni zastopati tudi v izvršilnem postopanju le odvetniki, v izvenspornem, zlasti zemljiškoknjižnjem postopanju pa odvetniki in notarji.

7. Ker se odvetniki po svojem poklicu usposobijo upravljati tuje premoženje, zato je vse odvetnike vpisati v imenik prisilnih upravnikov.

8. Ker so odvetniki sposobni upravljati premoženje in ker zahteva oskrbovanje konkurznih mas obširne pravniške delavnosti, zato je poskus vrhovne pravosodne uprave, da bi se določilo čim več trgovcev za konkurzne oskrbnike, koristim upnikov nasproten in provzročen le vsled neopravičene nezapornosti napram odvetnikom.

Kadar se odkazujejo odvetnikom uprave konkurznih mas, kuratele in podobni posli, se je držati pravičnega turnusa.

9. Zagovarjanje v kazenskih stvareh pri okrajnih sodiščih bodi dovoljeno koncipijentom namestu šefa, čeprav še niso vpisani v imenik zagovornikov.

10. Pri odločbah v upravnih in disciplinarnih stvareh odvetnikov naj bi tudi na višji in na najvišji instanci sodelo-

vali odvetniki, in naj bi se torej vzlasti pri ministrstvu in v disciplinarnem senatu najvišjega sodišča privzemali odvetniki kakor prisedniki.

11. Očito nepravilno je, da si privatne osebe, ki imajo le koncesijo pojasnjevati, ali je kdo vreden kredita, prisvajajo zastopanje strank pri izterjavanju in opravljajo to, v področje odvetnikov spadajoče zastopanje pod naslovom pobiranja novcev kakor prost obrt.

12. Odvetniški stan zahteva v interesu pravosodja in prebivalstva, da se strogo postopa proti zakotnemu pisaštvu in izda ostrejši zakon.

Vzlasti je tudi zahtevati, da sodišče ne pripušča oseb, ki niso odvetniki, a nastopajo stalno kot pooblaščenca posamezne, pogostem tožeče ali tožene stranke.

13. Zabraniti je treba, da notarji na deželi ne bodo obrtoma zastopali v sporih, ker napravlja to vedno neprilichnosti. Na drugi strani pa je zopet gledati, da se v malih krajih združita odvetništvo in notarijat in bi bilo sploh umestno, da bi se oba stanova organično zvezala.

14. Odkar je odvetništvo prosto, nima država več pravice zahtevati od odvetnikov brezplačnih del. »Ex offio«-zastopstvo je v mnogih krajih prav občutno breme. Stalna delegacija naj dožene, kako bi se ti slučajji na primeren način odpravili, ne da bi se kratila pravica revnih.

VI. Sklepi glede zakonodavnih reform.

(Poročevalec dr. Zucker.)

Zbor odposlancev avstrijskih odvetniških zbornic izjavlja:

1. V Avstriji sta se zvršili tekom 30 let le dve veliki pravosodni reformi, kazenske pravde in civilne pravde ter eksekucije, dočim se je v sosedni Nemčiji pravosodno zakonodajstvo vse znatnejše razvilo.

2. Nujno je treba popolnem preosnuti: kazenski, modernim nazorom mnogo nasprotujoči zakon, policijski kazenski zakon in vojaški kazenski zakon, preiskovalno postopanje v kazenski pravdi, stoletja stari vojaški kazenskopravdni red in zastareli dohodarstveni kazenski zakon. Mnogokaj se mora

temeljito predrugačiti tudi na polju civilnega prava, posebno: zakonsko pravo, zakonsko imovinsko pravo, mezдно in odškodninsko pravo, in urediti je založno in zavarovalno pravo. Tudi mnogi deli trgovinskega zakonika so zaostali vsled napredovanja prometa.

2. Zbor odposlancev pričakuje, da bodo vsi faktorji, ki se udeležujejo zakonodajstva, spoznali veliko važnost teh preosnov in storili, da se kmalu ustavnim potom izvedejo.

3. Gotovo se bo pri tem poslušalo tudi odvetniški stan in porabilo njegovo poznanje prava in življenja ter njegove velike skušnje, da se bodo povoljno zasnovali ti zakoni.

VII. Sklepi glede drugih naredeb.

(Poročevalec dr. Mayer.)

Zbor odposlancev avstrijskih odvetniških zbornic sklene:

1. Zakonito naj se uredi prestopanje iz odvetniškega stanu v sodniški stan glede zaračunanja odvetniške prakse v službeno dobo.

Za razmerno število sodniških mest prve instance naj bodo praviloma poklicani prosilci odvetniškega stanu.

Ako se imenujejo odvetniki za člane državnega in upravnega sodišča, se tako ohrani tema dvema najvišjima sodiščema zveza z realnim življenjem in pripomore mnogo k razvoju stvarnega in neodvisnega razsojanja. Prav tako pa bi se tudi povzdignilo na višino svoje naloge civilno in kazensko pravosodje, ako bi se na nekatera mesta pri najvišjem in kasačijskem dvoru ter pri nadsodiščih postavili odvetniki.

§ 6 odvetniškega reda naj se tako spopolni, da izgube člani sodniškega stanu, ki prestopijo k odvetništvu, svojo pokojnino, dokler ta posel opravljajo.

2. Gospodarski položaj odvetniškega stanu zahteva, da se poskrbi s skupnimi stanovskimi dobrodelnimi napravami (obveznimi pokojninskimi in pomožnimi blagajnam) za starost, invaliditeto in nezakriviljeno stisko tovarišev.

Disciplinarne kazni in kazni radi nereda, ki jih morajo plačati odvetniki in odvetniški kandidatje, naj se odkažejo zakonodavnim potom tem pokojninskim blagajnam; dokler se

ne ustanove, pa dotičnim zbornicam v jednake dobrodelne namene.

Koristno je, da pristopijo člani odvetniškega stanu, dokler se take blagajne ne ustanove, k obstojećemu pokojninskemu društvu za odvetnike in odvetniške kandidate in k obstojećim pomožnim blagajnam.

Pomožno blagajno naj bi si ustanovila vsaka zbornica.

3. Odvetniške zbornice naj znova razmotrivajo in sklepajo z ozirom na dobljene skušnje, kako bi bilo z uvedbo uradne odvetniške noše.

4. Stalna delegacija naj uvaŕuje ustanovitev lista, ki bi zastopal izkljućno pravice stanu in njegove koristi.

Pravna znanost.

(Govoril na slavnostni skupšćini „pravnićkoga društva“ v Zagrebu dne 3. marcija t. l. njega podpredsednik vseuć. prof. dr. Fr. J. Spevec.)

(Dalje.)

Kad bi u istinu bila to zadaća tumaćenju, kad bi smisao zakona bio jednom za svagda ustanovljen voljom i mišljenjem onih, koji su stvarili zakon, onda bi pravna znanost i pravni život bili odveć sputani, prikovani za ono, što je htio zakonodavac, ma kako drukćije bile potrebe pravnoga života; onda bi djelatnost dogmatićne pravne znanosti bila u istinu onako neznatna, kako joj to spoćitava Menger.

No ona je nauka pogrešna i mnogo kriva onim napadajima, kojima je često izložena pravna znanost. Nije zadaća tumaćenja, da ustanovi ono što je sestavljać zakona hotio, već ono, što hoće zakon, volja zakona, voluntas legis odlućuje. Ono, što hoće zakonodavac, to je izdanje zakona, on hoće da stvori zakon; ali kad ga je stvorio i predao svijetu, onda njegove posljedice, utjecaj njegov na život nijesu ovisne od toga, da li je zakonodavac hotio te posledice i taj utjecaj i da li je imao svijest o njima. Zakon je historićki čin, po kojem zakonodavac kao representant svojega vremena utjeće na pravni život. Taj utjecaj ne biva od danas do sutra, on